

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoP/43/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2720201018
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jozef Mačej
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2720201018.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Jozefa Mačēja a členov senátu JUDr. Kataríny Slováčekovej a Mgr. Fedora Benku v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: P. I., nar. XX. A. XXXX, bytom ako matka, zastúpené procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, pracovisko Skalica, dieťa rodičov: matka D. O., nar. XX. W. XXXX, trvale bytom P. XX, G., prechodne bytom G. XX, G., zastúpená splnomocnenkyňou: JUDr. Alena Arbetová, advokátka so sídlom Námestie sv. Martina 3A, Holíč a otec P. I., nar. X. A. XXXX, trvale bytom S.. T. a A. XXXX/X, S., o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Skalica z 1. februára 2021 č. k. 7P/72/2020-107, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom výroku II. a III. ako aj v závislom výroku V. **p o t v r d z u j e**.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zveril maloleté dieťa P. I., nar. XX. A. XXXX do osobnej starostlivosti matky s účinnosťou od 17. augusta 2020, pričom obaja rodičia sú oprávnení maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach (výrok I.); otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 145 eur mesačne vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky, s účinnosťou od 17. augusta 2020 (výrok II.); nedoplatok na zročnom výživnom na maloleté dieťa za obdobie od 17. augusta 2020 do 31. januára 2021 vo výške 520,96 eur povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 20 eur splatných spolu s bežným výživným počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku až do zaplatenia, pod stratou výhody splátok (výrok III.); o styku otca s maloletým dieťaťom rozhodol tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým dieťaťom každú párnú sobotu v kalendárnom roku a to od 9.00 hod. do 17.00 hod., za prítomnosti matky v mieste bydliska maloletého dieťaťa (výrok IV.); žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania (výrok V.). Právne svoje rozhodnutie odôvodnil poukazom na § 24 ods. 4, § 25 ods. 1 a 2, § 26, § 36 ods. 1, § 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1 a 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „ZR“); § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „C.m.p.“). Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie rodným listom maloletého, výsluchom oboch rodičov, vyjadreniami matky, potvrdeniami o príjmoch oboch rodičov, správou kolízneho opatrovníka o prešetrení pomerov, potvrdeniami o platbách, bankovými výpismi, správami o povesti. Z takto vykonaného dokazovania mal za preukázané, že priemerný čistý mesačný príjem matky za obdobie september 2019 až august 2020 bol vo výške 480 eur. Od 1. októbra 2020 matka pracuje s čistým príjmom vo výške cca 600 eur mesačne. Priemerný čistý príjem otca za obdobie jún 2019 až august 2020 bol vo výške 713 eur. Od 14. septembra 2020 otec pracuje s čistým príjmom vo výške 700 - 800 eur mesačne. Matka uviedla, že otec sa zo spoločnej domácnosti odsťahoval v máji 2019, odvtedy maloletého videl len jedenkrát, občas si zavolajú. V

súčasnosti starostlivosť o maloletého zabezpečuje so svojím priateľom, s ktorým býva v spoločnej domácnosti spolu s matkou navrhovateľky, ktorá sa v prípade plnenia ich pracovných povinností stará o maloletého. Na maloletého platí otec výživné od mesiaca január 2020 v sume 50 eur mesačne. Matka pracuje v E. v S., kde dosahuje príjem cca 600 mesačne, okrem toho poberá rodičovský príspevok a rodinné prídavky na maloletého. Svoje pravidelné mesačné výdavky vyčíslila sumou 200 eur (energie, televízia). Výdavky na maloletého matka vyčíslila sumou 300 eur (plienky, vlhčené obrúsky, sunar, oblečenie a pod.). Matka navrhla úpravu styku otca s maloletým výlučne v prítomnosti matky, maloletý otca nepozná, je naviazaný na matku. Matka iné vyživovacie povinnosti nemá. Otec uviedol, že sa s maloletým nestretáva, kvôli práci je ťažké dohodnúť sa na konkrétnom termíne stretnutia. Navrhol upraviť styk s maloletým každý druhý víkend v sobotu, do budúcnosti by bol rád na stretávaní sa s maloletým dieťaťom v širšom rozsahu. Od 14. septembra 2020 pracuje u zamestnávateľa W. S., kde má priemerný čistý mesačný príjem cca 700 až 800 eur, výdavky presahujú sumu 600 eur (nájom, strava, úver, telefón, výdavky na drogériu, oblečenie, cigarety a pod.). Na maloleté dieťa prispieva 50 eur mesačne, nad rámec výživného neprispieva. Iné vyživovacie povinnosti nemá. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania mal za to, že návrh matky na úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu je dôvodný. Rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, starostlivosť o maloletého zabezpečuje výlučne matka, maloletý má v domácnosti matky vytvorené vhodné podmienky pre svoj vývoj a stabilné rodinné zázemie. Obaja rodičia navrhli zverenie maloletého do osobnej starostlivosti matky. Z uvedených dôvodov súd rozhodol tak, že maloleté dieťa zveril do osobnej starostlivosti matky za súčasného určenia, že obaja rodičia sú oprávnení maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach. Pokiaľ ide o určenie výživného súd prvej inštancie prihliadal na odôvodnené potreby maloletého dieťaťa ako aj možnosti, schopnosti a majetkové pomery povinných rodičov. Matkou navrhované výživné v sume 200 eur mesačne súd vyhodnotil ako neprimerané. Súd vychádzal z príjmu matky vo výške 600 eur mesačne, pričom na strane matky zohľadnil aj poberanie rodičovského príspevku a rodinných prídavkov, t. j. celkom spolu vo výške 900 eur a na druhej strane z príjmu povinného otca vo výške 700 až 800 eur, z čoho je zrejmé, že obaja rodičia dosahujú približne rovnaký príjem. Súd mal za to, že matkou deklarované výdavky na maloletého vo výške 300 eur sú nadhodnotené, nakoľko okrem vyšších nákladov na stravu (sunar) nepreukázala iné pravidelné vyššie výdavky spojené so starostlivosťou o maloletého. Vzhľadom na uvedené súd považoval výšku výživného v sume 145 eur mesačne za primeranú odôvodneným potrebám maloletého a zároveň možnostiam a schopnostiam povinného otca. Takto určená výška výživného predstavuje 20 % z príjmu otca, pričom je predpoklad, že výdavky súvisiace so starostlivosťou o maloletého sa budú zvyšovať. Vzhľadom na takto určené výživné s účinnosťou od 17. augusta 2020 (t. j. od podania návrhu matky) otcovi vznikol dlh na výživnom za obdobie od 17. augusta 2020 do 31. januára 2021 vo výške 520,96 eur, ktoré otcovi povolil splácať v pravidelných mesačných splátkach vo výške 20 eur splatných spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok. Takto určeným zročným výživným v splátkach bude dlh na výživnom splatený do troch rokov. Pokiaľ ide o úpravu styku, súd pri úprave styku otca s maloletým P. vychádzal zo zhodného prejavu oboch rodičov a styk otca s maloletým upravil v rozsahu každej párnej soboty v kalendárnom roku v čase od 9.00 hod. do 17.00 hod. za prítomnosti matky, keď mal za to, že takáto úprava styku je s ohľadom na doposiaľ nevybudovanú citovú väzbu maloletého k otcovi najvhodnejšia. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 C.m.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko neboli naplnené podmienky, v zmysle ktorých by podľa C.m.p. bolo možné účastníkovi trovy konania priznať.

2. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie čo do výrokov o zvýšení výživného, ako aj zročnom výživnom podal odvolanie otec maloletého dieťaťa s návrhom na zmenu rozsudku v napadnutom rozsahu tak, že otcovi uloží povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 90 eur mesačne. Otec poukazuje na to, že súd riadne nevyhodnotil schopnosti, možnosti a majetkové pomery oboch rodičov. Maloletý nemá žiadnu zdravotnú indispozíciu, prečo by nemohol prijímať bežnú stravu. Maloletý čoskoro dovŕši 3 roky, pričom v tomto veku už maloleté dieťa prijíma bežnú stravu a nepotrebuje plienky. Otec tvrdí, že dieťa v jeho veku nemôže mať odôvodnené mesačné výdavky v sume 300 eur, pričom poukazuje na výšku životného minima v sume 98,08 eur. Rovnako poukazuje na rozdiel v príjme otca a matky, keď matka dosahuje príjem o približne 100 - 200 eur. Otcovi výdavky predstavujú sumu 600 eur mesačne, pričom na bežný a spoločenský život otcovi ostáva len 100 až 200 eur. Otcovi preto zostáva menej financií na bežný život, ako žiada matka pre maloletého. Pokiaľ ide o matkou prezentované výdavky na domácnosť, otec poukazuje na to, že v domácnosti matky žijú tri dospelé osoby, ktoré sa na chode domácnosti majú podieľať pomerne.

3. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca poukázal na to, že súdom určené výživné je primerané odôvodneným potrebám maloletého.

4. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca poukazuje na nedôvodnosť a tiež absenciu relevantných argumentov v odvolaní otca. Podľa názoru matky otec uprednostňuje svoj spoločenský život pred odôvodnenými potrebami maloletého. Výška výživného ako navrhol predstavuje len 11 % príjmu otca ako povinného rodiča, čo je v rozpore so zaužívanou súdnou praxou, najlepším záujmom maloletého ako aj pravidla, podľa ktorého sa maloleté dieťa má podieľať na životnej úrovni povinného rodiča. Nie je pravdou, že zdravotný stav maloletého nevyžaduje žiadnu špeciálnu starostlivosť. Otec má vedomosť o tom, že maloletý ma ťažkosti s dýchaním, v dôsledku čoho absolvuje odborné vyšetrenia v Bratislave, rovnako má maloletý urologický ako aj ortopedický problém, s čím má matka zvýšené výdavky. Cieľom otca je nedôvodne znížiť výživné, o čom svedčí aj to, že navrhovaná výška výživného otcom nepredstavuje ani životné minimum na maloleté nezaopatrené dieťa. Poukazuje na to, že matka zabezpečuje vylučnú osobnú starostlivosť o maloletého, otec sa o maloletého nestará a ani nezaujíma, nenavštevuje ho, vyživovaciu povinnosť si začal plniť až od januára 2020. Matka má náklady spojené so starostlivosťou o maloletého v podobe nákladov na stravu, ošatenie, hygienu, zdravotné pomôcky, cestovné náklady. Pre otca sú náklady na jeho život prednostnejšie ako vyživovacia povinnosť pre maloletého.

5. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu matky popiera tvrdenia matky o tom, že by uprednostňoval svoje záujmy pred záujmami maloletého syna. Absenciou zdravotnej indispozície otec v skutočnosti myslel, že maloletý v jeho veku nepotrebuje plienky a môže prijímať bežnú stravu. Je pravdou, že otec maloletého nenavštevuje, dôvodom je však konfliktná situácia medzi rodinou matky a otcom. Nie je pravdou, že by otec do januára 2020 na výživu maloletého neprispieval, o čom predkladá doklady o plnení si vyživovacej povinnosti vo výške 50 eur od augusta 2019. Nesúhlasí ani s tým, že by neprispieval na výživu maloletého nad rámec vyživovacej povinnosti, v súvislosti s tým dodáva, že v domácnosti matky zanechal televízny prijímač ako aj bielu techniku, ktorú spláca doposiaľ za čo od matky nepožadoval žiadne plnenie.

6. Matka v ďalšom vyjadrení poukazuje na uprednostňovanie vlastných potrieb pred potrebami maloletého dieťaťa. Otec nielen v odvolaní, ale ani vo vyjadrení nešpecifikuje relevantný odvolací dôvod, jeho vyjadrenia sú len všeobecné, relevantné, nespochybňujúce odôvodnené výdavky matky na maloletého. Otca vôbec nezaujíma, či maloletý má zabezpečené všetky potreby. Na jednej strane otec poukazuje, že má vedomosť o nepriaznivom zdravotnom stave maloletého, na druhej strane cynicky poukazuje na potrebu jeho spoločenského vyžitia. Zdravotnú indispozíciu maloletého otec nedôvodne spája so stravou, bez zohľadnenia skutočného zdravotného stavu maloletého. Otec na maloletého neprispieva žiadnym plnením nad rámec vyživovacej povinnosti, pokiaľ ide o televíziu, tú si otec zakúpil pre svoje potreby a pokiaľ ide o pračku, matka ju potrebovala na vypranie aj otcovho šatstva, a teda pre potrebu otca, nie maloletého.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 ods. 1 z.č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „C.s.p.“) po zistení, že odvolanie bolo podané včas a oprávnenou osobou - otcom maloletého dieťaťa (§ 359 a § 362 ods. 1 C.s.p. a § 7 ods. 1 C.m.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 C.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 C.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody podaného odvolania (§ 65 C.m.p.), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie otca je nedôvodné, rozsudok súdu prvej inštancie je v rozsahu napadnutých výrokov II. a III. ako aj závislého výroku V. o náhrade trov konania vecne správny a je dôvodné ho potvrdiť (§ 387 ods. 1 C.s.p.).

8. Predmetom konania vedeného pred súdom prvej inštancie pod sp. zn. 7P/72/2020 je návrh matky na úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu P. I., nar. XX. A. XXXX, keď matka žiadala zveriť maloleté dieťa do jej osobnej starostlivosti, uložiť otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 200 eur mesačne s účinnosťou od podania návrhu (t.j. od 17. augusta 2020) a tiež zaviazať otca na zaplatenie ročného výživného. Pokiaľ ide o úpravu styku maloletého dieťaťa s otcom, matka o styku nežiadala rozhodnúť.

9. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu výrokov II. a III., ktorým súd rozhodol o povinnosti otca prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 145 eur mesačne s účinnosťou od 17. augusta 2020, vždy do 15. toho dňa v mesiaci vopred k rukám matky (výrok II.) a dlh na výživnom pre maloletého za obdobie od 17. augusta 2020 do 31. januára 2021 v celkovej výške 520,96 eur povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 20 eur splatných spolu s bežným výživným k rukám matky, to všetko pod stratou výhody splátok (výrok III.) a s tým spojeného závislého výroku o náhrade trov konania.

10. Vzhľadom na to, že otec napadol rozsudok súdu prvej inštancie len vo výrokoch II. a III. (t.j. vo vzťahu k určeniu vyživovacej povinnosti a určeniu zročného výživného), v ostatnom rozsahu, t. j. vo výroku I. (o osobnej starostlivosti o maloletého) ako aj vo výroku IV. (o rozsahu styku maloletého dieťaťa s otcom) je napadnutý výrok právoplatný, to znamená vylúčený z prieskumu odvolacieho súdu.

11. Podľa § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (2).

12. Odvolací súd nezistil v tejto veci dôvod, pre ktorý by nemal súhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného postupu. Práve pre správnosť a objektívnu argumentačnú presvedčivosť takto súdom prvej inštancie predostretých dôvodov by tak zásadne postačovalo len konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie odvolacím súdom s odvolaním sa na ne (§ 387 ods. 2 C.s.p.). Nakoľko tu však bol i nesúhlas otca s takýmito dôvodmi, a tým vyvolaná potreba vysporiadania sa aj s tzv. odvolacími námietkami matky (§ 387 ods. 3 C.s.p.), pre úplnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolací súd považuje za potrebné doplniť nasledovné:

13. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 ZR plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samy sa živiť. Obaja rodičia pritom prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý z rodičov bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť si svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti pritom súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

14. K inštitútu výživného pre maloleté dieťa treba pristupovať ako k bazálnemu právu dieťaťa, na ktorom sa majú podieľať obaja rodičia. V zmysle § 28 ZR je súčasťou rodičovských práv a povinností najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa. V zmysle tohto zákonného ustanovenia je garantované právo rodičov vychovávať svoje deti a naopak deťom sa zaručuje právo na rodičovskú starostlivosť a výchovu. Tento zaručený princíp ochrany práv teda zahŕňa zo strany rodičov zabezpečenie podmienok materiálnej i nemateriálnej povahy k tomu, aby sa dieťa mohlo dostatočne rozvíjať. Pokiaľ ide o materiálne podmienky, tie sa realizujú prostredníctvom povinnosti rodičov podieľať sa na vyživovacej povinnosti k svojim deťom podľa kritérií uvedených v § 62 ods. 2 ZR.

15. Všeobecne platí, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi ako na strane výživou oprávneného, tak aj na strane výživou povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby vyživovacej osoby (tu maloletého dieťaťa) pritom nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie a to i potrebami odevnými, zdravotnými, kultúrnymi, voľnočasovými a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopnosti živiť sa sám, schopnosti starať sa o seba a podobne. Medzi odôvodnené potreby patria aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného ako sú napr. liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať im výživu. Na strane povinného rodiča sa skúmajú schopnosti, možnosti, majetkové pomery, počet

nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného ako i vyživovacia povinnosť iných povinných voči týmto osobám. Na strane povinného rodiča je teda vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinných rodičov podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania vtedy, ak sa preukáže, že to bol rodič, ktorý sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

16. Podľa ustálenej súdnej praxe, rodič ktorému dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti je povinný prispievať na výživu svojich detí sumou vo výške 20 % až 30 % z jeho čistého príjmu, zohľadňujúc odôvodnené potreby toho ktorého dieťaťa, s tým, že výživou dieťaťa, na ktorú obidvaja rodičia prispievajú, sa rozumie zaobstarávanie, respektíve uspokojovanie všetkých životných potrieb pre všestranný telesný a duševný vývoj dieťaťa.

17. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisu došiel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom na vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov došiel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil. Pri určení výživného súd prihliadol na jednej strane na matkou prezentované výdavky spojené so starostlivosťou o maloletého, ktoré následne riadne a správne vyhodnotil (pričom súd odôvodnil, prečo výdavky spojené so starostlivosťou o maloletého posúdil ako nadhodnotenú), na druhej strane prihliadol na možnosti, schopnosti a majetkové pomery oboch rodičov, na čo následne rozhodol o rozsahu vyživovacej povinnosti otca k maloletého, s ktorým postupom a rozhodnutím sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje.

18. Nemožno sa teda stotožniť s odvolacou námietkou otca o nedostatočnom skúmaní schopnosti, možnosti a majetkových pomery oboch rodičov.

19. Primárne je potrebné uviesť (a tým sa stotožniť s matkou), že otec v odvolaní a rovnako vo vyjadrení k odvolaniu neuviedol žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé rozhodnúť o výživnom pre maloletého P. v inom rozsahu, ako učinil súd prvej inštancie. Otec len všeobecne konštatuje, že suma výživného 145 eur je neprimeraná pre dieťa vo veku maloletého (dieťa vo veku 3 rokov), neuvádza však žiadne argumenty, prečo je takáto suma neprimeraná, v čom je nadhodnotená. Rovnako nijako nespochybňuje matkou špecifikované výdavky spojené so starostlivosťou o maloletého (s výnimkou nákladov na stravu - sunar a plienky, k čomu sa odvolací súd vyjadrí v odôvodnení nižšie).

20. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že maloletý žije spolu so svojou matkou, kde má vytvorené vhodné podmienky pre výchovu a vývoj. V domácnosti matky žije aj matkin priateľ (ktorý sa podieľa na nákladoch domácnosti), stará matka maloletého a tiež sestra matky maloletého. Osobnú starostlivosť o maloletého vykonáva výlučne matka, od odsťahovania sa otca zo spoločnej domácnosti (máj 2019) otec maloletého videl len jedenkrát, nejaví o maloletého záujem, na starostlivosť oň sa okrem plnenia si vyživovacej povinnosti vo výške 50 eur nepodieľa žiadnym spôsobom, rovnako maloletému neprispieva nad rámec výživného.

21. V konaní bol ustálený príjem otca za obdobie od júna 2019 do augusta 2020 vo výške 713 eur, od septembra 2021 otec dosahuje príjem vo výške 700 až 800 eur. Pokiaľ ide o matku, matka v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie dosahovala pravidelný mesačný príjem vo výške 600 eur, poberala rodičovský príspevok (cca vo výške 25 eur mesačne) a rodičovský príspevok vo výške približne 270 eur mesačne. Z uvedeného je zrejmé, že príjmové pomery oboch rodičov sú približne rovnaké, to však samo o sebe nemôže otca zvýhodňovať pri určení vyživovacej povinnosti. Na tomto mieste je potrebné dodať, že čiastka 270 eur, ktorú matka v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie poberala titulom rodičovského príspevku bola plnením časovo obmedzeným (a to do dovŕšenia 3. roku života maloletého), preto sumu rodičovského príspevku z dlhodobého hľadiska nemožno považovať ako príjem matky.

22. Pokiaľ otec namieta nedôvodnosť matkou deklarovaných výdavkov na stravu (sunar) a plienky pre maloletého, v tomto rozsahu možno s otcom čiastočne súhlasiť, pretože v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie mal maloletý 2 roky a 10 mesiacov, z čoho možno usúdiť, že v takomto veku už nie je potrebné zakupovanie plienok a rovnako i náhrady stravy v podobe sunara. Avšak na tieto výdavky súd prvej inštancie primerane reflektoval, keď matkou deklarované výdavky spojené so starostlivosťou o

maloletého vo výške 300 eur mesačne považoval za nadhodnotenú, a tomu následne prispôbil svoje rozhodnutie pokiaľ ide o výšku výživného pre maloletého. Na tomto mieste je však potrebné dodať, že pokiaľ maloletý v jeho veku nepotrebuje náhradu stravy v podobe sunara, je celkom zrejmé, že náklady na stravovanie maloletého matka každomesačne má, narastajúcim vekom sa tieto výdavky zvyšujú, pričom ide o náklady absolútne prirodzené, nevyhnutné a nezanedbateľné. V ďalšom rozsahu však výdavky spojené so starostlivosťou o maloletého odvolací súd zhodne so záverom súdu prvej inštancie považuje za plne dôvodné, zodpovedajúce nielen veku maloletého, potrebám a zdravotnému stavu. Matka deklarovala výdavky na stravu maloletého, náklady na bývanie, ošatenie, hygienické pomôcky ako aj zvýšené náklady spojené s nepriaznivým zdravotným stavom maloletého (s tým spojené nakupovanie špeciálnych zdravotníckych pomôcok, náhrada cestovného na vyšetrenia mimo obvod bydliska maloletého, výdavky na lieky a zdravotnú starostlivosť). Takto špecifikované výdavky súd považuje za celkom bežné, zodpovedajúce nielen odôvodneným bežným potrebám maloletého a ako aj zvýšeným potrebám v súvislosti s nepriaznivým zdravotným stavom maloletého.

23. Otec v odvolaní poukazuje na plnenie si vyživovacej povinnosti, a to aj nad rámec výživného, avšak uvedené nijako nepreukázal. Od odsťahovania sa otca zo spoločnej domácnosti s matkou, otec na maloletého prispieval nepravidelne až na opakované dožiadania matky. O maloletého sa nezaujímal, o čom svedčí len jedno stretnutie s maloletým (od mája 2019!). K pravidelnému plneniu si vyživovacej povinnosti zo strany otca došlo až v momente podania návrhu matky, čo svedčí o účelovosti konania otca, pričom výživné vo výške 50 eur nebolo a v súčasnosti ani nie je spôsobilé pokryť čo i len výdavky na stravu maloletého dieťaťa. Pokiaľ otec má za to, že plnením nad rámec výživného možno rozumieť bezodplatné zanechanie televízie a pračky v domácnosti matky, ktoré nemajú v plnení vyživovacej povinnosti, obstarávaním potrieb a starostlivosťou o maloletého nič spoločné, odvolací súd má odôvodnené pochybnosti o správnom chápaní inštitútu výživného pre maloleté dieťa.

24. V ďalšom otec poukazuje na svoje pravidelné mesačné výdavky vo výške 600 eur (splátky úverov, náklady na domácnosť, cigarety a ďalšie), v dôsledku čoho mu na bežný život zostane suma približne 100 až 200 eur, aj v tomto smere možno námietky otca považovať za nedôvodné. Na tomto mieste odvolací súd poukazuje na ustanovenie § 62 ods. 5 Zákona o rodine, podľa ktorého výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Cieľom tohto ustanovenia je zvyšovať plynule mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že potreby rodiča môžu byť uspokojené až následne, keď si rodič zodpovedajúcim spôsobom splní svoju vyživovaciu povinnosť. Každý rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojovanie svojich vlastných potrieb, pričom zákon nerozlišuje, či ide o nevyhnutné životné potreby rodiča, alebo potreby iné.

25. Na strane otca možno ako dôvodné vyhodnotiť výlučne výdavky, ktorými prispieva na domácnosť svojej matke a tiež výdavky na stravu (t.j. spolu vo výške 300 eur). Pokiaľ ide o splátky úverov vo výške 200 eur, mobilný telefón vo výške 75 eur a výdavky na cigarety (približne vo výške 80 eur), tieto nemožno považovať za dôvodné a už vôbec nie také, ktoré je nevyhnutné vynaložiť na úkor plnenia si vyživovacej povinnosti k svojmu dieťaťu. Neuniklo pozornosti odvolacieho súdu to, že pokiaľ ide o výdavky otca, tieto už na prvý pohľad prevyšujú jeho deklarované príjmy. Otec svoje výdavky špecifikoval nasledovne: 150 eur ako alikvotná časť na bývanie, 150 eur strava, 75 eur telefón, 200 eur splátky úverov, 50 eur výživné pre maloletého, cigarety 80 eur (2 kartóny, t.j. približne 20 krabičiek v sume 4eur/ks), t.j. spolu 705 eur. Okrem uvedeného otec uviedol ďalšie výdavky na ošatenie a hygienické pomôcky, ktoré bližšie nešpecifikoval (odvolací súd tu predpokladá sumu približne 100 eur mesačne pre dospelého muža vo veku povinného otca, t.j. výdavky otca celkom v sume 805 eur). Otec nad rámec vyššie uvedeného poukazoval na to, že po úhrade všetkých vyššie špecifikovaných výdavkov mu zostane na bežný (spoločenský život) len 100 - 200 eur. Z uvedeného je zrejmé, že otec o svojich majetkových pomeroch nevypovedal pravdivo.

26. Pokiaľ sa otec domáha určenia vyživovacej povinnosti k maloletému v rozsahu 90 eur mesačne (ktorá suma je navyše nižšia ako samotné životné minimum na nezaopatrené nepľnoleté dieťa), favorizujúc pritom výdavky, ktoré nie je potrebné vynaložiť, takéto konanie otca je nutné označiť ako konanie v rozpore s najlepším záujmom maloletého dieťaťa. Otcom navrhovaná výška výživného (90 eur) predstavuje jeho mesačné náklady napr. na cigarety, resp. polovicu splátky úverov, a teda ochota otca prispievať na výživu svojho maloletého dieťaťa sa rovná jeho výdavkom na cigarety, čo je neprípustné.

V tejto súvislosti je nutné pripomenúť, že vyživovaciu povinnosť nemožno chápať ako povinnosť rodiča prispievať výsostne na život nevyhnutné výdavky (stravovanie, bývanie, výdavky na plnenie si školských povinností, zdravotnú starostlivosť), ale aj na výdavky na voľnočasové aktivity oprávneného dieťaťa (záujmové krúžky, kultúrne podujatia, športové vyžitie a ďalšie). Povinnosťou každého rodiča je korigovať svoje mesačné výdavky tak, aby v prvom rade mohlo plniť zákonnú vyživovaciu povinnosť voči svojim nezaopatreným deťom.

27. Nie je potom namieste, aby sa otec dovoľával zníženia výživného namietajúc neschopnosť plnenia si tejto povinnosti v rozsahu približne 1 zo všetkých odôvodnených potrieb maloletého, pričom zvyšnú časť hradí matka. Nemenej dôležitým je aj to, že až do podania návrhu matky a zároveň čiastočne aj po podaní návrhu všetky odôvodnené výdavky spojené so starostlivosťou znášala a naďalej znáša matka. Okrem uspokojovania potrieb maloletého z materiálneho hľadiska si matka vyživovaciu povinnosť k maloletému plní aj osobnou starostlivosťou (obstarávaním potrieb domácnosti, denné činnosti v domácnosti, trávenie voľného času s maloletým, ošetrovanie v prípade choroby ako aj ďalšími činnosťami), pričom osobná starostlivosť predstavuje jednu z foriem plnenia si vyživovacej povinnosti rodiča k svojmu maloletému dieťaťu. Matka zároveň znáša aj všetky nepravidelné a mimoriadne výdavky spojené so starostlivosťou o maloletého.

28. Vychádzajúc z priemerného mesačného príjmu otca vo výške 700 až 800 eur, suma výživného 145 eur predstavuje približne 20,7 % príjmu otca, pokiaľ súd vychádza z toho najnižšieho možného príjmu 700 eur. Takto určené výživné je na samej spodnej hranici rozsahu vyživovacej povinnosti. Pri určení výživného však súd musí myslieť aj na ďalšie zvyšovanie a to až do 30 % čistého príjmu povinného rodiča (v odôvodnených prípadoch aj nad rozsah 30 % čistého príjmu povinného rodiča), ku ktorému v budúcnosti môže dôjsť, a to s pribúdajúcim vekom maloletého dieťaťa, nástupom do materskej školy, prípadne nástupom na povinnú školskú dochádzku, v súvislosti so zmenou zdravotného stavu, s pribúdajúcimi voľnočasovými aktivitami, krúžkovou a záujmovou činnosťou ako aj ďalších výživu ovplyvňujúcich faktorov. Takto určené výživné považuje odvolací súd na jednej strane za adekvátne matkou špecifikovaných odôvodnených potrieb maloletého, na druhej strane v možnostiach a schopnostiach povinného otca. Takto určené výživné predstavuje približne 1 pravidelných mesačných výdavkov na maloletého, pričom zvyšnú časť pokrýva matka, ako druhý rodič, ktorý má k maloletému vyživovaciu povinnosť.

29. Odvolací súd zo všetkých vyššie uvedených dôvodov podľa § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne v napadnutom rozsahu potvrdil, keď tento správne rozhodol o určení vyživovacej povinnosti otca pre maloleté dieťa, správne ustálil výšku zročného výživného ako aj výšku mesačných splátok omeškaného výživného a napokon aj o náhrade trov konania.

30. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 52 C.m.p. v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p., pretože ide o konanie, v ktorom si každý z účastníkov platí trovy konania sám (§ 49 C.m.p.) a žiaden z nich nemá ani nárok na ich náhradu od iného účastníka ak nie sú splnené podmienky pre aplikáciu výnimiek podľa § 53 C.m.p. alebo podľa § 55 C.m.p. V danej veci si priznanie náhrady trov konania nevyžadovali okolnosti prípadu a z nich plynúca potreba spravodlivého usporiadania veci.

31. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je podľa § 421 C.s.p. prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C.s.p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).